

УКРАЇНА
ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
СЬОМЕ СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

від 21 квітня 2016 року № 35-5/2016

м. Хмельницький

Про виконання обласної програми протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів на 2013 – 2015 роки

Розглянувши подання Хмельницької обласної державної адміністрації та керуючись пунктом 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», обласна рада

ВИРИШИЛА:

1. Звіт про виконання обласної програми протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів на 2013 – 2015 роки взяти до відома (додається).

2. Рішення обласної ради від 05 грудня 2013 року № 13-18/2013 «Про обласну програму протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів на 2013 – 2015 роки» зняти з контролю.

Голова ради

М. Загородний

Додаток
до рішення обласної ради
від 21 квітня 2016 року
№ 35-5/2016

З В І Т
**про виконання обласної програми протидії поширенню наркоманії,
боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин
та прекурсорів на 2013 – 2015 роки (далі – Програма)**

Відповідно до Програми було розроблено та прийнято регіональні програми, спрямовані на протидію незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та поширення наркоманії, особливо серед підлітків та молоді.

З метою визначення ступеню незаконного поширення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів в області здійснюється моніторинг за їх незаконним вживанням.

Контингенти осіб, що перебувають на обліку з приводу споживання наркотичних, токсикологічних речовин

Споживачі наркотичних речовин			Споживачі токсикологічних речовин								
Абсолютні числа (дорослі/підлітки)			На 10 тисяч населення			Абсолютні числа (дорослі/підлітки)			На 10 тисяч населення		
2013р.	2014р.	2015р.	2013р.	2014р.	2015р.	2013р.	2014р.	2015р.	2013р.	2014р.	2015р.
340/3	352/2	326/3	2.7	2.7	2.5	32	28	26	0.24	0.2	0.2

Контингенти осіб, взятих на облік протягом звітного періоду

Споживачі наркотичних речовин			Споживачі токсикологічних речовин								
Абсолютні числа (дорослі/підлітки)			На 10 тисяч населення			Абсолютні числа (дорослі/підлітки)			На 10 тисяч населення		
2013р.	2014р.	2015р.	2013р.	2014р.	2015р.	2013р.	2014р.	2015р.	2013р.	2014р.	2015р.
71/2	68/2	63/1	0.6	0.5	0.5	4	4	5	0.03	0.04	0.04

Контингенти осіб, які перебували на обліку з метою лікування та реабілітації

Вживачі наркотичних речовин			Вживачі токсикологічних речовин								
Абсолютні числа (дорослі/підлітки)			На 10 тисяч населення			Абсолютні числа (дорослі/підлітки)			На 10 тисяч населення		
2013р.	2014р.	2015р.	2013р.	2014р.	2015р.	2013р.	2014р.	2015р.	2013р.	2014р.	2015р.
1731/1	1729/1	1718/1	13.2	13.2	13.2	50	49	51	0.4	0.4	0.4

Наведені таблиці підтверджують роботу з виявлення осіб, які незаконно вживають психоактивні речовини, забезпечені їх медичний облік з метою недопущення їх до діяльності з факторами підвищеного ризику.

Фінансування заходів Програми

Належне фінансування заходів Програми забезпечило покращення лікування осіб, хворих на наркоманію, токсикоманію, проведення

реабілітаційних заходів, утримання персоналу тощо. Так, вартість лікування одного наркозалежного хворого у Хмельницькому обласному наркологічному диспансері складає у 2014 році -144,92 грн., у 2015 році відповідно 178,2 гривень. У тому числі - на медикаменти - 16,94 грн., харчування -16,46 грн. у 2014 році та у 2015 році відповідно – 15,4 грн. та 16,65 гривень.

Протягом дії Програми суттєво покращилась матеріально-технічна база закладів охорони здоров'я, у яких забезпечено організацію та надання спеціалізованої медичної допомоги хворим наркологічною патологією.

Так, у 2013-2015 роках за кошти обласного бюджету здійснено ремонт будівлі Хмельницького обласного наркологічного диспансеру, проведено заміну дерев'яних вікон на пластикові, встановлено теплоізоляційні двері у стаціонарі. Закуплено та встановлено пральні машини, проведено біжучий ремонт харчоблоку, встановлено лічильник тепла в стаціонарі, переобладнано на енергозберігаочу систему освітлення, впроваджено альтернативне теплопостачання.

Окреме приміщення на території Хмельницького обласного наркологічного диспансеру переобладнано відповідно до вимог нормативних документів та використовується для проведення щоденної замісної підтримувальної терапії пацієнтам із залежністю до наркотиків. Зокрема, приміщення обладнано протипожежною та охоронною сигналізацією, всі приміщення стаціонару обладнані та підключені до центрального пульту протипожежної сигналізації міста.

В обласні психіатричними закладами, у яких надається медична допомога пацієнтам з наркологічною патологією, у 2013-2015 роках було придбано комп'ютерний енцефалограф, проведено модернізацію комп'ютерного томографу, придбана сучасна дихальна апаратура та кардіомонітор у реанімаційне відділення Хмельницької обласної психіатричної лікарні № 1.

За рахунок коштів державного бюджету фінансувались заходи: з діагностики, лікування і реабілітації осіб, хворих на наркоманію, що утримуються в установах кримінально-виконавчої системи; робота правоохоронних органів, діяльність яких було спрямовано на запобігання, викриття та розслідування злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

За кошти благодійних та громадських організацій продовжувалась підготовка соціальних працівників, волонтерів для роботи в наркологічних закладах і установах соціального спрямування, діяльність яких пов'язано із запобіганням виникненню негативних явищ у молодіжному середовищі.

У лікувально-профілактичних, реабілітаційних, соціальних закладах незалежно від їх відомчого підпорядкування та форм власності забезпечено контроль за впровадженням галузевих стандартів, сучасних методик та технологій при наданні відповідної допомоги особам, які були або є споживачами психоактивних речовин.

Наркологічні заклади області пройшли акредитацію та укомплектовані кваліфікованими лікарями-наркологами та середніми медичними працівниками, які атестовані та забезпечують належну організацію у наданні спеціалізованої медичної наркологічної допомоги населенню. Лабораторія обласного наркологічного диспансеру акредитована та здійснює обстеження біосередовищ людини на якісний та кількісний вміст алкоголю та наркотиків жителям всієї області.

В області зареєстровано 130 наркологічних ліжок, у тому числі: 90 - в обласному наркологічному диспансері, 20 - в обласній психіатричній лікарні № 3 с. Яблунівка та 20 ліжок у Кам'янець - Подільській міській лікарні. Окрім того, використовуються реанімаційні відділення обласної психіатричної лікарні № 1 та територіальних закладів охорони здоров'я області. У зазначених закладах забезпечується надання належної наркологічної допомоги населенню області.

Організаційні заходи з виконання Програми

Протягом звітного періоду всі лікувально-профілактичні заклади отримали ліцензію на право діяльності, пов'язаної з придбанням, зберіганням, відпуском, перевезенням, знищеннем наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

На території області розташовано 195 суб'єктів, які мають ліцензії на реалізацію лікарських засобів, з них 74 - на роботу з наркотичними засобами та психотропними речовинами, 29 - здійснюють реалізацію сильнодіючих та отруйних лікарських засобів.

Прокуратурою області, службою ВБНОН УМВС у Хмельницькій області щоквартально здійснюється контроль за виконанням ліцензійних умов при зберіганні, використанні та відпуску наркотичних засобів співробітниками, відповідальними за впровадження програми замісної підтримуючої терапії. За результатами перевірок правоохоронними органами з 95 суб'єктів та 100 об'єктів легального обігу наркотичних (психотропних) лікарських засобів виявлено 19 фактів порушення ліцензійних умов. До адміністративної відповідальності за ст.164 КУПАП притягнуто 17 керівників. Направлено 10 приписів про усунення порушень ліцензійних умов.

В області функціонують недержавні благодійні та громадські організації, які сприяли підтримці заходів Програми, а саме: центр соціальної адаптації "Промінь", реабілітаційний центр "Альтернатива", реабілітаційний Центр ресоціалізації наркозалежної молоді "Вікторія", центри ресоціалізації наркозалежної молоді „Твоя перемога”.

Мережа центрів наркозалежної молоді "Твоя перемога" в області нараховує 2 центри, ще 3 центри діють на базі релігійних громад. При центрах соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді області розпочали свою роботу 14 служб роботи з ін'єкційними споживачами наркотиків та членами їх сімей стосовно налагодження партнерства, укладання угод, підбору спеціалістів, визначення форм та методів роботи зі споживачами ін'єкційних наркотиків та членами їх сімей.

В області проводять тренінги з метою підготовки лікарів-наркологів, середніх медичних працівників, соціальних працівників для роботи у наркологічних закладах, центрах ресоціалізації наркозалежної молоді “Твоя перемога”, інших закладах і установах соціального спрямування, діяльність яких пов'язана з профілактикою негативних проявів у молодіжному середовищі. Взяли участь у них 7 осіб.

З метою координації і співпраці Департаментів освіти і науки, охорони здоров'я з громадськими організаціями, засобами масової інформації іншими зацікавленими структурами у формуванні здорового способу життя, у структурі відділу виховної роботи обласного інституту післядипломної педагогічної освіти створено обласний інформаційно-просвітницький центр з питань формування здорового способу життя учнівської молоді. У 2013-2015 навчальних роках проведено 12 тренінг-курсів, якими охоплено понад 900 педагогів.

Департаментом освіти і науки облдержадміністрації у навчальних закладах області впроваджено Комплексну програму щодо формування навичок здорового способу життя у дітей і молоді “Діалог” та “Сприяння просвітницькій роботі “рівний-рівному” серед молоді щодо здорового способу життя”.

Медики, освітяни, психологи постійно працюють над проблемою формування відповідального ставлення до особистого здоров'я, опрацьовуючи та популяризуючи навчально-методичні посібники до модулів цих програм; розповсюджують інформаційно-просвітницькі матеріали; проводять лекції для учнів, батьків; семінари-практикуми для педагогів; організовують і проводять акції та конкурси плакатів, малюнків, творів на тему “Діти за здоровий спосіб життя”.

На виконання заходів Програми в області забезпечено проведення комплексу культурно-масових, просвітницьких, мистецьких заходів, спрямованих на запобігання незаконному вживанню наркотичних засобів і психотропних речовин, формування у молоді практичних навичок протистояння шкідливому впливу наркотиків, профілактику негативних явищ і проявів у молодіжному середовищі, підтримку здорового способу життя, як альтернативи незаконному вживанню наркотичних і психотропних речовин.

Протягом 2013-2015 років відбулись: круглі столи “Небезпека згубних звичок”, “Життя без СНІДу: діємо спільно”, “Берегти здоров'я - берегти життя” у рамках просвітницької акції з конкурсом плакатів і малюнків “СНІД - загроза людству”; круглий стіл “СНІД: реальність чи примара?”, дні знань “Життя людини - найвища цінність”; “За хмарами тютюнового диму”, вечори запитань і відповідей “Про СНІД на повний голос”, презентація бібліографічного покажчика “Молодь і СНІД: серйозний погляд”, цикл уроків здоров'я “Бути здоровим модно”; декада підліткової безпеки “Твое життя у твоїх руках”, тиждень з валеології “Обери здоров'я - обери життя”. В цих заходах брали участь медики, педагоги, волонтери, молодь.

Обласним науково-методичним центром культури і мистецтва видано та розповсюджено серед районних (міських) будинків культури області “Каталог

сценарних та методичних матеріалів сучасних форм роботи, правового виховання, організації антинаркотичних заходів”, “Методичні рекомендації профілактичних заходів сучасних форм роботи з питань організації дозвілля молоді та заходів підтримки здорового способу життя”. Спільно з обласним центром профілактики та боротьби зі СНІДом проведено виставку художніх робіт “Молодь проти СНІДу”.

Департаментами охорони здоров'я, освіти та науки облдержадміністрації спільно із лікувально-профілактичними закладами області, неурядовими організаціями щорічно з метою профілактики проводяться масові акції з метою профілактики наркоманії, алкоголізу, ВІЛ-інфекції/СНІД та пропаганди здорового способу життя: з 07 по 20 квітня - акція до Всесвітнього дня здоров'я та дня довкілля; 31 травня – Всесвітній день боротьби з тютюнопалінням; 26 червня - до Всесвітнього дня боротьби з наркоманією «Життя без наркотиків та СНІДу»; з 10 листопада по 10 грудня - акція «Зупинимо СНІД разом» до Всесвітнього дня боротьби з ВІЛ/СНІД та толерантного відношення до людей, що живуть з ВІЛ.

Службою у справах дітей облдержадміністрації спільно з підрозділами кримінальної міліції у справах дітей протягом звітного періоду проведено 587 цільових профілактичних рейдів “Діти вулиці”, “Вокзал”, “Підліток”, у ході яких виявлено 470 дітей, з них 258 повернено в сім'ї.

В області налагоджено взаємоінформованість наркологічної служби з відповідними працівниками районськвійськкоматів з питань своєчасного виявлення серед юнаків допризовного та призовного віку розладів психіки та поведінки, внаслідок вживання наркотиків, з метою профілактики та лікування. До складу медичних комісій районськвійськкоматів усіх рівнів увійшли лікарі-наркологи, що дозволяє покращити медичний огляд та обстеження юнаків на виявлення ознак вживання наркотичних та психотропних речовин.

Підрозділи УМВС України в області виконували завдання щодо виявлення та документування збувачів наркотичних речовин та їх організованих форм; накладення арештів на їхнє майно; перекриття каналів надходження наркотиків до споживачів, у тому числі втягнення у наркоманію дітей; ліквідації підпільних нарколабораторій і осередків нелегального виготовлення та вживання наркотичних засобів.

За рахунок коштів державного бюджету фінансувались заходи з діагностики, лікування і реабілітації осіб, хворих на наркоманію, що утримуються в установах кримінально-виконавчої системи; робота правоохоронних органів. Їх діяльність була спрямовано на запобігання, викриття та розслідування злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

На 30.12.2015 року у виправних колоніях області утримувалось 63 особи за злочини, пов'язані з незаконним обігом наркотиків та прекурсорів. За час дії Програми у виправних колоніях утримувались 386 осіб, яким судом призначено примусове лікування від наркотичної залежності, з них проліковано – 386 осіб.

Із'яславська ВК №31

2013	2014	2015
36	37	39

Райковецька ВК №78

2013	2014	2015
29	33	24

Вживання наркотичних речовин вже давно перетворилося з медичної проблеми у соціальну через криміналізацію наркоспоживачів, а також через високий ризик зараження ВІЛ та іншими інфекціями, що передаються через кров. За останні 10 років неухильно зростає кількість ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД людей серед споживачів ін'екційних наркотиків. Значну частину споживачів ін'екційних наркотиків не охоплено медичною та соціальною допомогою через відсутність бажання лікуватись, отримувати будь-яку допомогу.

Багато споживачів ін'екційних наркотиків (у тому числі і ВІЛ-інфікованих) навіть після проведеного курсу лікування повертаються до вживання наркотичних речовин. Це може бути пов'язано як з відсутністю мотивації, так і з недостатнім охопленням реабілітаційними заходами зазначених осіб, змінами у психічному стані пацієнта після визначення його ВІЛ-статусу (страх, депресія, конфлікти в сім'ї). Така ситуація врахована як в Україні, так і в області. За кошти міжнародного Альянсу з 2008 року продовжується подальше використання замісної підтримувальної терапії для лікування і соціальної реабілітації наркозалежних осіб, у тому числі хворих ВІЛ-інфекцією/СНІД.

На 01.01.2016 року в області здійснюється замісна підтримувальна терапія в обласному наркологічному диспансері, Кам'янець-Подільській міській лікарні, Нетішинській СМСЧ №4 та ще у 7 районах області (Дунаєвецькому, Ярмолицькому, Волочиському, Старокостянтинівському, Шепетівському, Полонському, Із'яславському). У програму ЗПТ залучено 330 споживачів ін'екційних наркотиків.

Результати виконання Програми

За період дії Програми в області досягнуто певних результатів:

зменшено обсяги вживання всіх видів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, а також знижено рівень потенційного ризику та шкоди внаслідок вживання таких засобів та речовин;

знижено рівень попиту на наркотичні засоби, психотропні речовині в результаті раннього втручання, лікування та соціальної реабілітації осіб з наркотичною залежністю;

забезпечено дотримання законодавства щодо контролю за виготовленням, придбанням, зберіганням, відпуском, обліком, перевезенням лікарських засобів, зловживання якими може викликати наркотичну залежність;

вжито заходів щодо формування серед населення області, насамперед молоді, неприйнятного ставлення до наркоманії як явища та підвищення ефективності існуючого механізму боротьби з його поширенням;

поглиблено міжнародне співробітництво у сфері боротьби з наркоманією та незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів;

створено ефективну систему освіти, підвищення кваліфікації, проведення тренінгів для працівників з питань протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів, а також лікарських засобів, зловживання якими може викликати наркотичну залежність.

Директор Департаменту охорони
 здоров'я облдержадміністрації

Я. Цуглевич

